

Kultūrizglītība kā kultūrvēsturisko vērtību saglabātāja

2026

Eiropas Sociālais fonda Plus projekts Nr. 4.2.2.3/1/24/I/001
"Pedagogu profesionālā atbalsta sistēmas izveide"

Līdzfinansē
Eiropas Savienība

Nacionālais
attīstības plāns

Valsts izglītības
attīstības aģentūra

Kultūrizglītība

Izglītības pēctecība

Augstākās
izglītības iestāde

Profesionālās vidējās izglītības iestādes

Profesionālās ievirzes izglītības iestādes

Augstākās
izglītības iestāde

Profesionālās vidējās izglītības iestādes

Profesionālās ievirzes izglītības iestādes

Izvēles mācību priekšmeti
KERAMIKA/ KOKS/ TEKSTILS/
METĀLS/ STIKLS/ ĀDA PLENĒRS

NOSLĒ
GUMA
DARBS

Mācību priekšmeti VEIDOŠANA,
MĀKSLAS PAMATI, DIZAINA PAMATI,
MEDIJU PAMATI

Mācību priekšmets KOMPOZĪCIJA

Mācību priekšmets
DARBS MATERIĀLĀ

Mācību priekšmets ZĪMĒŠANA, GLEZNOŠANA

Augstākās
izglītības iestāde

Profesionālās vidējās izglītības iestādes

Profesionālās ievirzes izglītības iestādes

Izvēles mācību priekšmeti
(skolas piedāvātais)
KERAMIKA/ KOKS/
TEKSTILS/ METĀLS/
STIKLS/ ĀDA (4.-6.klase)

Mācību priekšmeti
VEIDOŠANA UN DIZAINA PAMATI
(4.-7. klase)

Mācību priekšmets
DARBS MATERIĀLĀ
(1.-3. klase)

Darbošanās
ar materiāliem

1

2

3

4

5

6

7

Mācību priekšmets
VEIDOŠANA

Mācību saturu nosaka mācību priekšmeta Vadlīnijas

Mācību priekšmeta mērķis:

Attīstīt audzēkņu telpisko domāšanu un iztēli, praktiski iepazīstot tēlniecībā izmantotos izteiksmes līdzekļus, izveides principus, tehnikas un materiālus, veicinot radošu pašizpaušmi

Satura tematiskās jomas:

Veidošanas
process

Tēlniecības
darba
uzbūve

Mākslinieciskās
izteiksmes
līdzekļi

Materiāli

Mācību priekšmets
VEIDOŠANA

- ir pieredze analizēt dažādus tēlniecības piemērus, konkrētu autoru izteiksmes līdzekļus un tēmas kā ierosmes avotu saviem radošiem darbiem

- ir pieredze veidot telpisku darbus, izmantojot pamatmateriālus – mālu, akmens masu, šamotu, porcelānu, plastilīnu, plastiku, kartonu, stiepli
- ir priekšstats par materiālu īpašībām, to apstrādes iespējām

- spēj praktiski realizēt savas radošās ieceres, izvērtējot un izvēloties atbilstošus paņēmienus un tehniskās iespējas

Izvēles mācību priekšmeti

KERAMIKA

66

TEKSTILA TEHNIKAS

75

KOKAPSTRĀDE

15

METĀLA APSTRĀDE

9

ĀDAS APSTRĀDE

12

STIKLA APSTRĀDE

19

skolās

Izglītības pēctecība

Augstākās
izglītības iestāde

Profesionālās vidējās izglītības iestādes

Profesionālās ievirzes izglītības iestādes

Augstākās
izglītības iestāde

Profesionālās vidējās izglītības iestādes

Profesionālās ievirzes izglītības iestādes

Augstākās
izglītības iestāde

Profesionālās vidējās izglītības iestādes

Profesionālās ievirzes izglītības iestādes

Kultūras nozares un radošo industriju jomas kvalifikāciju struktūrā iekļauto kvalifikāciju karte

Lietišķā māksla un amatniecība

Lietišķās mākslas speciālists tekstilizstrādājumu izgatavošanā	Lietišķās mākslas speciālists keramikā	Lietišķās mākslas speciālists kokapstrādē	Metāla mākslinieciskās apstrādes speciālists
---	---	--	---

Dizains

Produktu
dizainera asistents

Vides
dizainera asistents

Komunikācijas
dizainera
asistents

Apģērbu
dizainera asistents

Interjera dizainera
asistents

Grafikas dizainera
asistents (drukātie
un digitālie mediji)

Modes aksesuāru
dizainera asistents

Ārtelpu
dizainera asistents

Audiovizuālās
komunikācijas
dizainera asistents

Materiālu
dizaina speciālists

Interjera objektu
dizainera asistents

https://registri.visc.gov.lv/profizglitiba/nks_saraksts.shtml

Augstākās
izglītības iestāde

Profesionālās vidējās izglītības iestādes

Profesionālās ievirzes izglītības iestādes

Materiālu apgūve izglītības programmās

Koks	Produktu dizainera asistents Lietišķās mākslas speciālists kokapstrādē
Tekstils	Produktu dizainera asistents Lietišķās mākslas speciālists tekstilmateriālu izgatavošanā Modes aksesuāru dizainera asistents
Metāls	Produktu dizainera asistents Metāla mākslinieciskās apstrāde speciālists Modes aksesuāru dizainera asistents
Stikls	Produktu dizainera asistents
Āda	Produktu dizainera asistents Modes aksesuāru dizainera asistents
Māls, šamots	Produktu dizainera asistents Lietišķās mākslas speciālists keramikā
3d tehnoloģijas	Produktu dizainera asistents

Augstākās
izglītības iestāde

Profesionālās vidējās izglītības iestādes

Profesionālās ievirzes izglītības iestādes

Produktu dizainera asistents izpilda daļu no produktu dizainera pienākumiem: apzina lietotāja vajadzības, veic analoģu, materiālu un tehnisko risinājumu izpēti; skicē, izgatavo un testē maketus, sagatavo tehnisko projektu, piedalās dizaina projekta īstenošanā – funkcionālu un ilgtspējīgu produktu izgatavošanā un rezultātu prezentēšanā.

Profesijas standarts, 2018. gads

Lietišķās mākslas speciālists keramikā ... īsteno radošus darbus keramikas jomā, izprot keramikas izstrādājumu sagatavošanas, projektēšanas, plānošanas un izgatavošanas gaitu un piedalās dažādu lietišķās mākslas projektu īstenošanā, izmantojot dažādas keramikas tehnikas ... materiālu sintēzi un jaunradi. Veic lietišķās mākslas darba veidošanu no ieceres līdz gatava darba izstrādei izvēlētajai mērķauditorijai, strādājot komandā vai individuāli. Profesionālās kvalifikācijas prasības, 2023. gads

https://www.lnkc.gov.lv/lv/profesiju-standarti?utm_source=https%3A%2F%2Fwww.google.com%2F

7 skolas

Profesionālās vidējās izglītības iestādes, kuras īsteno izglītības programmu **PRODUKTU DIZAINS**

Mākslu izglītības kompetences centrs
Rīgas Dizaina un mākslas vidusskola

Mākslu izglītības kompetences centrs
Liepājas Mūzikas, mākslas un dizaina vidusskola

Mākslu izglītības kompetences centrs
Latgales Mūzikas un mākslas vidusskola /
Rēzeknes Mākslas un dizaina skola

Rīgas Mākslas un mediju tehnikums

Vidzemes Tehnoloģiju un dizaina tehnikums

Valmieras Dizaina un mākslas vidusskola

Mākslu izglītības kompetences centrs
Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola
SAULES SKOLA

MATERIĀLI, kuru apguve iekļauta izglītības programmā PRODUKTU DIZAINS

7 skolas

materiāli	Praktiski apgūst skolās (skaits)
✓ Māls, akmens masa/šamots, porcelāns u.c.	7
✓ Tekstils, šķiedra, āda u.c.	7
✓ Koks	7
✓ Metāls	6
✓ Stikls	2
✓ Kompozītmateriāli, plastikāts...	7
✓ Citi materiāli	5

3 skolas

Profesionālās vidējās izglītības iestādes, kuras īsteno vai uzsāks izglītības programmas LIETIŠĶAJĀ MĀKSLĀ

Mākslu izglītības kompetences centrs
«Latgales Mūzikas un mākslas
vidusskola»
Rēzeknes Mākslas un dizaina skola

Lietišķās mākslas speciālists keramikā

Lietišķās mākslas speciālists tekstilizstrādājumu
izgatavošanā

Lietišķās mākslas speciālists metāla apstrādē

Lietišķās mākslas speciālists koka apstrādē

Rīgas Mākslas un mediju tehnikums

Lietišķās mākslas speciālists koka apstrādē

Metāla mākslinieciskās apstrādes speciālists

Kuldīgas Tehnoloģiju un tūrisma
tehnikums

Lietišķās mākslas speciālists koka apstrādē

konkursi

Konkursa mērķis ir mācību rezultātu izvērtēšana un kultūrizglītības attīstības sekmēšana, veicinot starpdisciplināru tēmu apguvi radošā mācību procesā.

Skaties caur ROZentāla brillēm

Jaņa Rozentāla gleznu
interpretācijas

**27.03.–
10.04.2026.**

Profesionālās vidējās izglītības
mākslas un dizaina vidusskolu
audzēkņu darbu

izstāde

JANA
ROZENTĀLA
MĀKSLAS
SKOLA

Jaņa Rozentāla mākslas skolas telpas
Slokas ielā 52 b, Rīga
Darba dienās 10.00–17.00, iepriekš
piesakoties pa telefonu 67601783

Latgales Kultūrvēstures muzeja Latgales keramikas krājuma sīkplastikas figūra svilpaunieki ir dāvinājums muzejam. Replikas sākotnēji veidotas plastilīnā, tad veidotas no māla, dedzinātas biskvītā. Veikti eksperimenti ar dažādām glazūrām, meklējot piemērotāko, kas atbilstu oriģinālam.

VALSTS KONKURSI

Svilpaunieki: brīnumputns un stirna, Sofija Dudarenoka, Olga Grigorjeva, Mākslu izglītības kompetences centra "Latgales Mūzikas un mākslas vidusskola" Rēzeknes Mākslas un dizaina skola

MEITEŅU ZĪĻU VAINADZIŅA REPLIKA

Galvas rota pie tautastērpā ir pati svarīgākā detaļa – mazām meitenēm un jaunām meitām tas ir vainags. Visizplatītākais un raksturīgākais veids latviešu tautas tērpā ir zīļu vainags. Tautasdziesmās raksturoti dažādi zīļu vainagu paveidi.

Meiteņu zīļu vainadziņš, 20.gs. pārju izšuvums. Tika izmantots Dziesmusvētkos. Atrodas Daugavpils Novadpētniecības muzeja fondu krātuvē. Izšuvuma pamatā ir joslu kompozīcija, ornaments "krustiņš". Izmantotie materiāli: vilnas audums, stikla pērlītes. Vainadziņa izmērs 53 x 12 cm. Vainadziņš ir kožu bojāts.

Mākslu izglītības kompetences centrs
"Daugavpils Dizaina un mākslas vidusskola SAULES SKOLA"
Profesionālās ievirzes izglītības programma

Ksenija Gololobova
12 gadi, 5.klase
skolotāja Vera Semjonova

Pēc ekskursijas uz muzeja krātuvī izveidoju bojāta zīļu vainadziņa repliku. Darbam sagatavoju vilnas audumu un stikla pērlītes, kas bija līdzīgas oriģināla krāsām. Vainadziņa izmēru samazināju, lai varētu to ērti lietot – replikas izmērs ir 8 x 27 cm. Rekomendācija – vilnas vainadziņu jāglabā sausā, labi vēdināmā vietā, jāizmanto pretkožu līdzekļi. Mazgāt 30 – 40 grādu temperatūrā. Žāvēt izklātā veidā uz auduma virsmas.

REPLIKAS IZVEIDE. Telpisks objekts

«Loga dekoratīvā apdare mājai Ludzā, Latgales ielā 144»

IZPĒTES OBJEKTS

Tika pētīta loga dekoratīvā apdare, koka sandriks, siluetgriezums.

Īstā loga sandriks ir 70 cm, bet keramikas 30 cm 1:2,5

9.

Gala rezultāts. No māla veidots sandriks, siluetgriezums.

DARBA PROCESS

1. Izrullē māla plastu;
2. Pēc šablona griež siluetgriezumu;
3. Pārskata griezumu, izgriež smalkās detaļas;
4. Apstrādā lielās formas;
5. Apstrādā mazās detaļas;

6. Novērtē veikumu, sagatavo dedzināšanai;
7. Vienu reizi dedzināts (biskvīta dedzinājums);
8. Glazēšanas process;
9. Gatavais darbs.

JSLMS 6. klases / audzēkne:
Emija Šteinberga - Šternboka
skolotāja: Jolanta Krasnobaja - Bērziņa

AKMENS LAIKMETA KERAMIKAS REPLIKA

**GULBENES MĀKSLAS
SKOLA,**
NAMEDA KEITA
BITĒNA, 6.KLASE, 13
GADI.
SK. LAURA VECMANE -
BĀRTLETA

Meistarklase ar akmens laikmeta keramikas ekspertu, podnieku, Eināru Dumpi Gulbenes Mākslas skolā. Baibas Dumpes akmens laikmeta keramikas trauku atdarinājumu, arhioloģisko pētījumu un izgatavošanas procesa studijas.

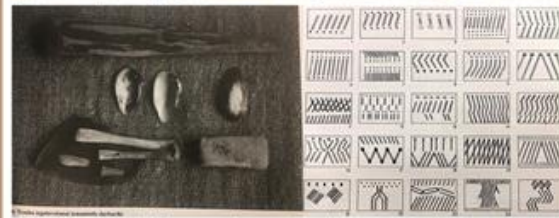
- LAIVINTRAUKS
(AGRAIS NEOLĪTS)

- SMAILDIBENA
TRAUKS (AGRAIS
NEOLĪTS)

- PLAKANDIBENA
TRAUKS (VĒLAIS
NEOLĪTS)

Vēlā neolīta perioda trauka replika.
Pirms un pēc nodedzināšanas.

1. Māla masas sajaukšana ar akmens zvīrgzdiem.
2. Trauka veidošana no māla grīstītēm.
3. Akmens laikmeta instrumenti rakstu veidošanai un ornamentu raksti.

Akmens laikmeta māla traukus apdedzināja ugunskurā. Apdedzināšanas metodes apraksts atrodams Baibas Dumpes pētījumu izklāstā, Latvijas Nacionālā vēstures muzeja zinātnisko lasījumu 2004. - 2006. rakstu krājumā. Nr. 12, Rīga, 2007.

Agri neolīta perioda trauka replika.
Pirms un pēc nodedzināšanas.

Agri neolīta perioda trauka replika - "laiviotrauks".
Pirms un pēc nodedzināšanas.

Latvijas mākslas un dizaina skolu audzēkņu radošais konkurss MANTOJUMS

kopš 2019. gada

konkurss -
pētījums

amatniecības
prasmju
apgūve

sadarbība starp
skolotāju,
mākslinieku,
meistaru

došanās uz
muzeju,
amatnieka
darbnīcu

pieredzes
dokumentēšana

Balvu Mākslas skolas audzēkņu kuģi,
veidoti Anneles Slišānes vadībā

«Mēs nolēmām veidot pašdarinātus spēļu kuģīšus, kuriem par pamatu būtu jumta skaidas. Tās ir plēstas no apses koka. Iespējams, ka ar tādiem no jumta skaidu veidotiem kuģīšiem spēlējās mūsu vecvecāki un vecvecvecāki.»

Latvijas mākslas skolu audzēkņu darbu izstāde

KUĢU PARĀDE

Kuģu maketi veidoti radošo darbu konkursa "Mantojums" ietvaros

**BALVU MĀKSLAS SKOLAS
IZSTĀŽU ZĀLĒ**

Izstādē apskatāmi
Balvu Mākslas skolas
audzēkņu laureātu darbi
no 27.novembra

NAMĪRA PUTNI /NEMIERA PUTNI

«Dažreiz mūs ar mūsu aizsūtīja padzīvot pie vecmamma un vectēva uz “Liepkalniem”. Kambarī mums bija jāuztaisa pašām mantas, ar ko spēlēt, lai netraucētu lielajiem. Un tad mēs sākām taisīt savas spēles - ko un kā darīt, rādīja vectēvs un vecmamma abi.

Pirms maizes cepšanas tīrīja cukas maizes krāsnei. Vectētīm vannā bija samaisīti māli, ar kuriem, pēc cuku tīrīšanas, tika aizziestas spraugas. No māliem mums vajadzēja sataisīt putniem vēderus, galvas un kājas. Vecmamma mums parādīja pati priekšā. Pa piektdienu tie žuva.

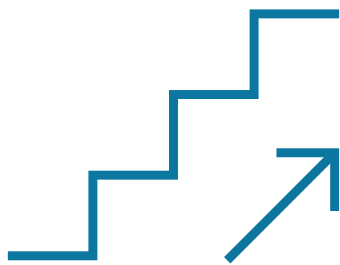
Sestdien, šaunot maizi krāsnē, ielika krāsnī arī mūsu māla mantas. Kad maizi ņēma ārā, tās bija apdegušas un riktīgi cietas. Tagad vajadzēja dabūt putniem spārnus un seksti. Mums tos vajadzēja tamborēt. Siešanu striķos darīja vectēvs - putnam galvu un asti piesēja pie viena skala, bet spārnu galus pie otra. Skali bija jāliek krustā.» *Stāstījums pierakstīts no Sarmītes Upenieces, dz. 1963.gadā, dzīvo Sēlijā, Zasas pagastā*

Konkurss
MANTOJUMS/ 2024

Dāvis Borovskis, Jēkabpils Mākslas skola

Skolotāja Anda Svarāne

Paldies par uzmanību!